ELS NOSTRES ESCRIPTORS DE PONENT

Capítol I

Josep Vallverdú i Aixalà
(Lleida 1923)

Dedicat a l'educació i la Literatura. La seva producció literària se centra en el gènere narratiu, encara que també s'ha endinsat en el món de la poesia. Ha guanyat diversos premis, el primer va ser el «Joaquim Ruira» el 1963 amb «Trampa sota les aigües». El darrer premi Nacional Ministeri de Cultura, 1982, amb «Saberut i Cua-verd». Ha escrit sobretot novel·la per a nois i noies.

Bibliografia: «Rovelló» 1969, «Proses de Ponent» 1970, «Un cavall contra Roma» 1975, «En Mir L'esquirol» 1978, «L'alcalde Ferrovell» 1982, «L'Indíbil i la boira» 1983, entre molts d'altres.

Manuel de Pedrolo

Nascut a la Segarra (1918) on hi va viure fins l'any 43 quan va anar a Barcelona on es dedicà a fer tot tipus de feines per guanyar-se la vida. Moltes de les seves obres van estar censurades i han sortit al cap dels anys d'haver estat escrites. Gran batallador per a la independència d'aquest país, ha escrit molts articles de premsa. Ha obtingut diversos premis literaris «Joanot Martorell» el 1954, «Premi d'Honor de les Lletres Catalanes» 1979.

Obres més conegudes: «Mecanoscrit del segon origen» 1974, «Cops de Bec a Passadena» 1972, «Joc Brut» 1975, «Si són roses floriran» 1979, «Tocats pel foc» 1981, «No hi fa res si és el comte-duc...» 1984, «Cròniques d'una ocupació» 1989.

Josep Bonell i Figuera
(Lleida/Mollerussa 1954)

Filòleg i pedagog. És Catedràtic de Batxillerat de Llengua i Literatura Catalanes. En aquest moment Director de l'IEI des de novembre de 1994. Investigador insaciable de tot allò que representa la paraula escrita. Ha conreat diversos gèneres: poesia, crítica literària, recerca d'història literària i articulisme. Membre fundador del grup de poetes «La Gralla i la Dalla». Creador de premis, l'«Enric Arderiu» i membre del jurat de premis com el «Sant Jordi» de Literatura infantil i juvenil, ...

Obres seves són entre d'altres:

- «El Neoclassicisme i la Il·lustració» 1984.
- «Antologia poètica J. Salvat Papasseit» 1989.
- Diverses obres de poesia: «Rambla de tardor», «Tir al blanc», «Molinet de vent».

MESTRE
FUNDADA EL 1921
BONES IDEES
PER A LA TERRASSA,
PATI O JARDÍ
Carretera Barcelona, N-II, Km. 462 TEL. (973) 20 10 00 LLEIDA

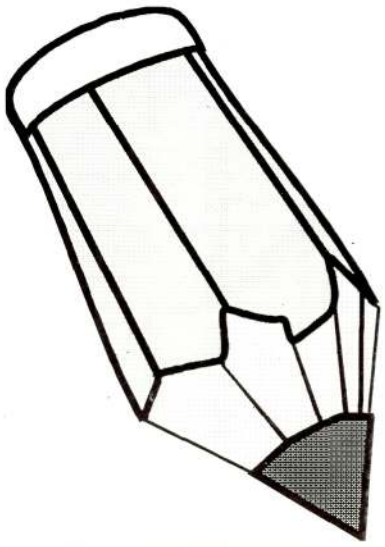

VII Concurs de Contes de Nadal

PREMIS

DIBUIX (Fins a 6 anys)
1r. PREMI *JORDI NAVARRA RINCÓN*
2n. PREMI *GUILLEM ARRIA ROURE*
3r. PREMI *ORIOL CLARIANA PERIS*

CONTES (De 7 a 9 anys)
1r. PREMI *ELIA GILART BOQUE*
Títol: En Daniel
2n. PREMI *DANIEL ALBETS SERRANO*
Títol: Les peripècies del Pare Noel
3r. PREMI *ROBERT JOAN CLARIANA PERIS*
Títol: Ton el pastoret

CONTES (De 10 a 12 anys)
1r. PREMI *JUDITH RIUS PERERA*
Títol: El meu desig
2n. PREMI *MARIA FARRÉ ROURE*
Títol: Cos fred cor calent
3r. PREMI DESERT

CONTES (De 13 a 15 anys)
1r. PREMI *JOSEFINA MONTOY LAITA*
Títol: La felicitació
2n. PREMI *RAQUEL FARRÉ ROURE*
Títol: La llum del món
3r. PREMI *ALAN MORELL VALIOS*
Títol: Les figures

CONTES (Adults, més de 16 anys)
1r. PREMI *ANNA GAIRI BLAVI*
Títol: La bruixa d'Alpicat
2n. PREMI *RAMON MATEU ROURE*
Títol: En Floriac: l'ase que va voler ser Pare Noel
3r. PREMI *JOSEP Mª GATIUS ESCUER*
Títol: Un regal per sempre

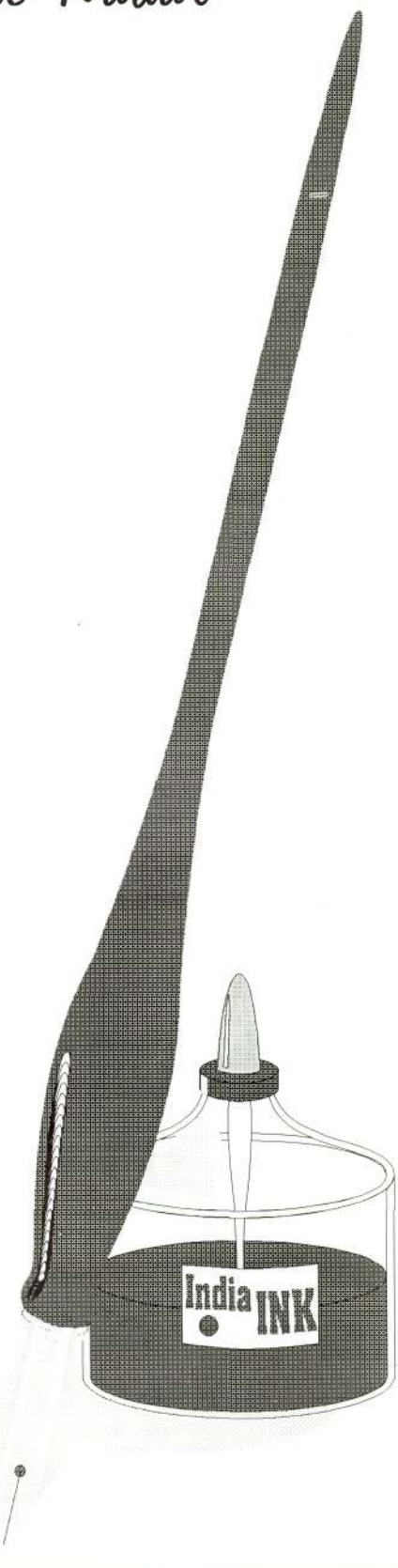

LA BRUIXA D'ALPICAT

Temps era temps, quan els ocells tenien dents, una bruixa molt i molt dolenta va anar a viure a un poble petit i bonic que es deia Alpicat.
Aquest llogaret semblava edificat en mig d'un turó perquè els seus carrers feien pujada fins arribar a l'església que coronava el poble amb el seu campanar.
A la bruixa de la nostra història li agradaven tantes pujades i baixades que, de ben segur l'ajudarien a fer totes les trapelleries que s'havia anat empescant en el llarg viatge que l'havia dut a Alpicat.
La gent del poble van adonar-se ben aviat que una casa del camí de les bruixes, que ja feia molts anys que restava buida, havia estat habitada per una noia amb un tarannà un xic especial que duia robes més aviat estrafolàries i no parlava amb ningú, però com darrerament havia anat tanta gent a viure a la població, no van fer-li pas gaire cas i van provar d'acollir-la d'allò més bé.
Però Garaganda, que així es deia la bruixa, gaudia molt fent malifetes i barrabassades, i ben aviat va començar.
Un matí molt fred del més de desembre a cal Manelet no es va engegar el tractor:
-Vaja home! -va exclamar en Manel- com m'ho faré ara per anar a treballar?
Garaganda, des de la finestra del garatge es feia un tip de riure veient com en Manel tornava a entrar a casa seva amb cara de preocupació, però quina no va ser la seva sorpresa quan un xic més tard en Manel i la seva dona sortien ben mudats i aprofitaven l'avinentesa de tenir el tractor espatllat per anar a comprar regals i guarniments per posar el pessebre.

- Mal llamp!, com és possible que algú estigui content si li passa això?
I molt amoïnada va tornar-se'n a casa.
- Aquesta nit en faré una de bona ja veuran si s'enfadaran o no la gent del poble!
I dit i fet, quan es va fer fosc va abocar tot un munt d'arestes de peix al bell mig del carrer Lleida, i és clar, tots els gats del poble van anar-hi més de pressa que corrent per atipar-se força. Com els gats eren nombrosos aviat hi havia un guirigall enorme i només se sentien miols i corredisses que omplien cada cop més el tremolós silenci de la nit.
La gent mirava encuriosida per la finestra en sentir tanta gatzara i, en veure tots aquells gats barallant-se per poder menjar una aresta pensaven.
- Pobres, quina gana deuen tenir - i encara sortien a deixar les restes del sopar, això sí en plats o carmanyoles destapades perquè eren més nets que no pas la bruixa.
Aquella nit tots van dormir feliços, malgrat la "seregatada", pensant en el tip que es farien els gats.
- Ara sí que em voldria morir per anar en cotxe, si m'ho expliquen no m'ho crec pas! Com pot ser que ningú s'hagi enfadat?
El matí següent va enviar una forta gelada als camps, i des de llavors ara feia ploure, ara feia sortir el sol, avui gelava i demà feia una calor espaordidora. La gent agafava cada cop més refredats i mig poble tenia tos, però cada cop estaven més contents.
La bruixa estava gairebé a punt de tornar-se ximpleta

perquè no entenia res i va pensar d'anar a fer una visita a l'estel Quetot-hosap.

Quan el sol es va amagar i va venir la nit, fosca, fosca com la gola d'un llop, va agafar la serva escombra i va enfilar cel amunt, on diuen que ningú no pot arribar, per trobar l'estel més lluent i més llest de tot l'univers.

- Bona nit, estel Quetot-hosap, la bruixa Garaganda voldria fer-te una pregunta si no et fa res.

- No m'agraden gaire les bruixes, perquè sempre volen fer coses dolentes i preocupar a la gent, però el meu saber és obert a tothom i no puc negar-me a contestar la teva pregunta. Què vols saber? -va dir l'estel.

- Oh, gràcies savi estel, em passa una cosa ben curiosa, veuràs; jo provo de fer dolenteries al poble que visc però la gent no s'enfada, i mira que en faig cada una que val un cove. Saps què passa?

- Ja, ja, ja, ja, ja -l'estel reia tant que Garaganda es va haver de tapar les orelles- Mira que ets tanoca, com vols que la gent s'enfadi si és NADAL!

- Nadal?, i què és Nadal? - va preguntar la bruixa.

- Ho sento però només és permesa una pregunta per persona, t'ho haurà d'explicar la gent què és Nadal.

- Està bé estel ja me'n faig el càrrec, ho preguntaré als habitants del poble. Mercès per la teva ajuda.

I bruixa i escombra van tornar a endinsar-se en la nit fins arribar a casa seva. L'endemà al matí, tant bon punt es va llevar va anar-se'n a comprar i va preguntar-li a la botiguera:

- Perdoni, què és Nadal?

La botiguera es va estranyar una mica però va respondre ràpidament:

- Nadal? és la millor època de l'any. Tothom menja fins que no pot més, compren queviures i begudes cares, i compren coses que fins i tot no necessiten. Nadal és un bon negoci.

- Moltes gràcies.

En sortir de la botiga es va trobar un nen i li va preguntar:

- Escolta, tu saps què és Nadal?

- Quina pregunta! És clar que ho sé! Nadal es quan caga el tronc, vénen els Reis i ens porten joguines, fem vacances i tenim molta estona per jugar, veiem els cosins, els tiets, i ens ho passem d'allò més bé.

- Gràcies, gràcies.

- A manar, i bon Nadal!

Al xamfrà gairebé topà de nassos amb un senyor gran que prenia el sol a l'entrada de casa seva.

- Bon dia, senyor, seria tan amable d'explicar-me què és el Nadal?

Garaganda no se n'adonava però l'esperit del Nadal començava a afectar-la i ja no parlava tant malament com abans i era més educada.

El padrí li va contestar molt content de tenir algú amb qui fer petar la xerrada:

- I tant noia que t'ho explicaré! Nadal és pau, amor, felicitat. Jo vaig viure la guerra i el dia de Nadal tot s'aturava al front. Ningú volia fer mal a ningú i es repartien més aliments que mai. Per Nadal tota la família vénen a veure'm, estem junts i cantem cançons, ens expliquem el què ens ha passat i ens ajudem si convé i està al nostre abast. Fem festa grossa, matem el gall i el porc en senyal de prosperitat, donem als que no tenen diners, o estan malalts, i no hi ha res, absolutament res que ens pugui fer mal, perquè la força de la família per Nadal és més gran que mai.

- Jo no sé què és això, no tinc família.

- Com que no tens família? Doncs per Nadal has de venir a dinar a casa nostra, no se'n parli més, estàs convidada.

... I el dia de Nadal envoltada de tanta gent contenta i feliç Garaganda es va deixar estimar i va aprendre a fer-ho també ella, va entendre de veritat què era el Nadal i no va tenir més ganes de fer dolenteries, només volia tenir amics i estar contenta com la resta dels habitants d'aquell bonic poblet en el que va viure per sempre més en pau i felicitat, fent de cada dia un nou NADAL.

ANNA GAIRI BLAVI

Racó Literari

L'Ajuntament no hi toca

Les faroles fan llum tot just
gràcies als empalmes del Mora.
Els morts estan ben cuidats
gràcies al qui els ha enterrat
que és el Jaume del Rosó
que fa uns ninxols que fan por.
El Sercós ens cuida el parc
i el té ben segat
però el molí està ben pelat
hi ha quatre pins, i s'ha acabat.
En canvi, els de ràdio Alpicat
fan un programa antiquat
la música és de l'any de la picor
però pobrets no ho saben fer millor.
A l'Antonio del Cipan
un marbella li han comprat
no va molt ràpid endavant
però al «vespino» l'han superat.
Al Ribera renovat
al Mora ens hem trobat
la «canyeta» empinant
i el puret fumant.
La Bolera ens han tancat
i avorrits ens han deixat
ara no sabem que fer
perquè l'Ajuntament no fa res.
Aquest poble és Alpicat
i per res no el canviaria
i no us en crequeu ni la meitat
d'aquesta història de mentida.

Un òme aviá pas que dos dròlles. Lo plus jove diguèt a son paire: "Es ora pèr ieu de me governar sol e d'aver d'argent; me cal poder partir e véser de païs. Despartissetz lo vòstre ben e donatz-me çò que devi aver." - " O mon filb", diguèt lo paire, "coma voldràs tu; siás un marrit e seràs castigat". Apuèi dubriguèt una tireta, despartiguèt lo sieu ben e ne faguèt doas parts.

Qualques jorns aprèp, lo marrit se n'anèt del vilatge en se con conflant e sens dire adiue a degun. Traversèt fòrça bosigas, fòrça bòsques, fòrça ribiìras, e arribèt dins una granda vila ont emmercèt tot l'argent. Al cap de qualques meses, calguèt que vendèsse la farda a una vièlba femna e se loguèt pèr vailet: lo mandèron pèls camps gardar los ases e los buòus. Alara foguet plan malaüròs. Aguèt pas mai de lèit pèr dormir la nuèit ni de fuòc pèr se calfar quand aviá freg. Aviá qualque còp talament talent qu'auriá plan manjar aquelas fuèlbas de caulet e aquela frucba confida que manjan los pòrcs; mas degun li balbava pas res.

Un ser, lo ventre trèulbe, se daissèt tombar sus un rolb; e agachava pèr la fenèstra los ancèls que volaran leugièirament. Apuèi veguèt paréisser dins lo cèl la luna e las estèlas e se diguèt en plorant: "Enlà, l'ostal del paire es plen de vailets qu'an de pan e de vin, d'uòus e de formatge tant que vòlon. D'aquel temps ièu aicí morissi de fam".

Fragment de "Fill Pròdig" escrit en Occità (Llenguadocià).